

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimaj nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravištvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna Tiskarna“ telefon št. 85.

Minole volitve.

II.

Napredna narodna stranka je pri minulih volitvah poleg efektivne pridobitve dosegla tudi velik moralni uspeh in to tako v mestih kakor v kmetijskih občinah.

Pri prejšnjih volitvah je bilo v mestih razmeroma lahko zmagati. Klerikalci sami nimajo v mestih skoraj nič zaslombe in zamorejo le tedaj resno nastopiti, ako pridobijo podporo Nemcev. To se je zgodilo pri minulih volitvah. Klerikalci so sklenili alijanco z Nemci, in ker so v znatni meri uživali podporo vladnih organov, kar se je najbolje pokazalo v Kranju in v Idriji, so trdno upali, da iztrga klerikalno-nemška vladna koalicija napredni stranki vsaj gorenjski notranjski in dolenski mandat.

Toda klerikalci so zopet jedenkrat delali račune brez krčmarja. Napredno meščanstvo je sijajno zmagalo proti trem frontam, je proti alijanci treh nasprotnikov ohranilo vso svojo posest. Sami smo se borili zoper tri nasprotnike in vse tri nasprotnike smo pognali v beg.

V tem tiči velikanski pomen minulih volitev, zakaj te volitve so pokazale, da ima napredno meščanstvo samo zase veliko večino v mestih, tako veliko, da se je ob njej razbil združen naskok vseh treh njegovih nasprotnikov.

Po volitvah v kmetijskih občinah, ko so klerikalci zagnali huronski krik, smo rekli, da bo smela o zmagi govoriti le tista stranka, ki bo pri volitvah kaj pridobila. Mi smo dejansko nekaj pridobili, to je pred vsem dolenski mandat, dalje smo dejanski pridobili na zaslombi v mestih, kjer so naši kandidati zmagali proti koaliciji klerikalcev, Nemcev in vlade, in končno smo pridobili na zaslombi v kmetijskih občinah, kjer sta Povše in Žitnik le z največjo težavo in le s prav neznatno

večino prodrli in je tudi Pfeifer le z veliko težavo zagal.

Ako bi se bilo v kmetijskih občinah res svobodno volilo, ako bi klerikalci ne bili delali z vero, najhujšim duševnim in materialnim terorizmom, s korupcijo in z denarjem, sploh z vsemi tistimi sredstvi, katere porabljajo zgolj do cela demoralizirane stranke, bi bili Povše, Žitnik in Pfeifer prav gotovo propadli.

Zategadelj pa smemo biti ponosni na izid zadnjih volitev in s polno pravico smemo reči: Zmagala je napredna narodna stranka. Število njenih somišljenikov na deželi je postalo večje, kakor je bilo kdaj poprej, takisto je naraslo v mestih tako, da je stranka celo brez ožje volitve zmagala v vseh mestih proti trem oziroma štirim nasprotnikom, do lenjski mandat pa je vrh tega prešel v zanesljive roke, v tem ko je bil prej v rokah moža, ki prav za prav ni pripadal stranki.

Nasprotno pa ni klerikalna stranka ničesar pridobila, pač pa mnogo izgubila. V kmetijskih občinah se je pokazalo, da je klerikalna stranka izgubila na tisoče pristavev, v mestih se je pokazalo, da čisto nič ne napreduje in da niti v zvezi z Nemci in z vlado, ter ob indirektni podpori nekaterih socijalnih demokratov ničesar ne opravi, vrh tega pa je še dolenski mandat iz rok njej kolikor toliko prijaznega Šukljeja prešel v roke njej odločno in neizprosno nasprotnega Plantana.

A še nekaj je klerikalna stranka izgubila v tem boju. Na plankah, čez katere je morala ta stranka bežati, je obvisel razdrapan talar — je obvisela politična morala te stranke. Koliko je stranka zadnjih pet let grmela proti vsaki politični dotiki mej Slovenci in Nemci! S kako divjo strastjo,

s kako brutalno surovostjo so se ti ljudje zaganjali v našo stranko radi dozdevne zveze z Nemci, kako so to zvezo, katere nikdar ni bilo, obsojali kot črni madež na časti naše stranke, kot narodno izdajstvo, kot vrhunec politične nemoralnosti, dasi nam ta „zveza“ ni nikdar niti najmanjše, niti najneznatnejše žrtve ni naložila. Zdaj pa je ta ista stranka sklenila sama ozko zvezo z Nemci, in Nemci so šli kakor jeden mož zanj v boj. Nemcev ne veže čisto nič s klerikalci. V kulturnem, v političnem, v gospodarskem oziru imajo Nemci iste težnje, kakor mi napredni Slovenci. Nas in Nemce loči samo narodnostno vprašanje, v vseh drugih zadevah imajo iste interese kakor mi, in morajo bititer so tudi v resnici odločni nasprotniki klerikalstva. Vzlic temu pa so se združili s klerikalci, in sicer zategadelj, ker so jim ti v narodnostnem oziru zagotovili take koncesije, kakor bi jih mi nikdar in za nobeno ceno ne dali. „Slovenec“ trdi z njemu lastno brezstidnostjo, da je klerikalna politična poštenost napotila Nemce, da so glasovali za klerikalce. Iz nemških listov posname „Slovenec“ lahko, kako smešno je to njegovo pisarjenje; iz njih lahko posname, da Nemci klerikalce zaničujejo, da pa so z njimi hoteli narediti kupčijo, kakoršno delajo povsod manjšine, ki same po sebi ne morejo priti do veljave. Politično poštenje klerikalne stranke je tako, da bi se ga ustrašil še zadnji cigan.

Klerikalna zveza z Nemci nam kaže vse hinavstvo klerikalne stranke, vso demoralizacijo te črne družbe. Štirinajst dni pred volitvami v mestih je upila: „Sramota — za Zupandčiča hočejo glasovati luteranski Kočevci“, 3. januarja pa je ta katoliška stranka sklenila sama najtesnejšo zvezo s tistimi kočevskimi „luteranci“, in jim za njihovo podporo garantirala koncesijo narodnostnega značaja.

Če je ta zveza z ozirom na načelno

stališče, ki so ga klerikalci v zadnjih petih letih zastopali glede vsacega paktiranja z Nemci, ostudna nemoralnost, je pa to v še večji meri z ozirom na njihovo versko stališče.

Nam je samo v korist, da so minole volitve razodele rufjansko moralo kranjske duhovniške stranke, ker zdaj bodo znali to stranko ceniti po njeni pravi vrednosti tudi tisti, ki so doslej še kolikor toliko verjeli njenim harlekinskim deklamacijam zoper paktiranje z Nemci in verjeli v njeno slovensko narodnostjo. Klerikalna stranka je bila v volilni bitki tepena in je povrh še pokazala, da niti poštena stranka ni.

V Ljubljani, 7. januarja.

O izpremembi ustave

so pisali te dni mnogo avstrijski listi, ki so sklepali iz uspehov dosedanjih volitev, da bo parlament zopet brez koristi, ker bodo pomnoženi radikali vseh narodnostij parlamentovo delovanje onemogočili. „Gaz. Nar.“ se izreka proti izpremembi ustave le pogojno. Poljaki niso bili nikdar hvalilci decembrske ustave in tudi danes niso. Kot avtonomisti za to delo nemških centralistov niso navdušeni. A bodi ustava kakoršnakoli, boljša je kot brezustavnost, ki se ne da popraviti in izboljšati, in ki daje vso moč birokratizmu, ki Slovanom ni naklonjen. Poljski klub bo nasprotnik vsaki obstrukciji, ker želi, da se ustava ohrani in le popravi, in da parlament dela.

Propadanje francoskega naroda.

Senator Piot je predložil francoskemu senatu načrt zakona, ki ima namen rešiti francoski narod neizogibnega propada. Število porodov se manjša od leta do leta. L. 1899. je bilo povprečno okoli 10 000 otrok manj kakor prejšnja leta. Samo Nemčija ima vsako leto dvakrat več porodov kakor Francija, takisto v naraščajoči progresiji pa se množe drugi narodi. Statistik Bertillon je izračunal, da bo imela Nemčija, ako ostane število porodov, kakor doslej naraščajoče, v sedmih letih dvakrat toliko vojakov in de-

LISTEK.

Konec sveta.

Francoski spisal Ernest Benjamin.

Ali ljubite pripovedi, ki se začenjajo nekako takole: „Bil je poldan. Elegantna, mala, bronasta stoječa ura očeta Antona in matere Katarine je oznanjala to s svojim čistim, srečnim glasom...“?

Toda naslednjo povest bi težko začel z navedenimi besedami, in sicer zato, ker oče Anton in mati Katarina nista imela stoječe ure.

In to je napolnjevalo njuno življenje z obupom. Vedno sta se „ubijala kakor zamorca“, živela sta „zmerno kakor svetnika“, in nikdar si nista mogla uresničiti najsrčnejše želje svojega žitja.

Vsako nedeljo je bilo videti ta dva dobra človeka pred urarsko izložbo, odrgnila sta si skoro nosova ob steklu okna, da se nagledata različnih ur z nihali. Tolmačila, analizirala, kritizirala sta vsako črto, vsak okrasek tako vroče zaželenega predmeta, opajala sta se s pogledom na ure, končno pa sta se zdihujé odtegnila temu ogledovanju, ki ni veljalo nič, a je bilo vendar tako bridko.

„Pojdi, ubogi moj Anton!“ je dejala žalostno Katarina.

„Dà, pojdiva, ljuba žena“, je odgovoril Anton, „preveč naju boli“.

Uboga človeka! Zakaj si prav za prav ne kupita stoječe ure? Prvič zato, ker sta revna; drugič zato, ker živita v času pred-sodkov. Njuni sroci so zarasli principi, ki se ne dajo izruvati: uradnik ne sme nositi nikdar brk, meščan se ne sme voziti, in rokodelc ne sme kupiti stoječe ure.

Stoječa ura, to je nekaj, kar je možno dobiti le kot dedščino. No, naša poštenjaka sta podedovala v svojem življenju že več ur, a še nikdar nobene stoječe ure.

Prav koncem okraja Montrouge*) sta imela Anton in Katarina slaščičarnico. Prodajalna je bila zelo majhna, čedna, a brez razkošja. Tu je stal komptoir in trije stoli, — to je bila vsa oprava. Prenavljanja, originalnosti, domišljij itd. itd. si nista nikdar dovoljevala ta dobra človeka. Njune slaščice so bile staromodne, dobre in tečne. Bonboni z dvoumnimi ali neukusnimi zavitki so bili v tej prodajalni neznana stvar.

Opomniti treba še, da je otvoril nasproti tej neznatni slaščičarnici premeten trgovec lepo, razkošno opravljeno prodajalnice, kar je povzročilo, da je iztržila pridna dvojica po tridesetletnem delovanju le po 1000 frankov na leto.

Vkljub temu sta svojo hčer Virginijo vzgojila prav dobro, to je, vcepila sta otroku

*) Del mesta Pariza, kjer prebiva ubošnejše ljudstvo.

to, kar se jima je zdelo v življenju najpotrebnjše: pobožnost, čednost, redoljubnost in gnus pred vsakim nepotrebnim lepoticenjem in enakim prismojenostim, ki lahko uničijo ljudi brez premoženja.

Virginija je srčno ljubila svoje stariše; bila je delavna ter ni nikdar čitala časnikov, v katere je zavijala slaščice. Vled teh lastnosti je naravno, da se je našel mož, ki jo je vzel za ženo. Bil je nižji poštni uradnik, priden soliden in krotek. Virginija je dobila priprosto, a čedno opravo in tritisoč frankov, katere je dobil mladi par izplačane v blestečih louisdorjih.

Od tedaj sta živela starca sama v svojem skromnem domovanju na Montrouge; kupčevala nista več. Njun proračun je bil urejen tako dobro, da bi se mu bil gotovo čudil vsak finančni minister. Ako se je raznesla po ulicah novica o kaki nesreči na železnici ali o kakem umoru, tedaj sta si kupila „Petit Journal“ — sicer pa nista čitala časopisov.

Anton ni kadil, Katarina ni njubala, in vendar je bilo čitati v njunem proračunu točka „za izredne stroške“. Zakaj, čemu?

— Za somnabulo! — Parček je imel namreč somnabulo zelo v časih. Zdela se jima je namreč poslanka božja, katere ima nalogo: na prikrit način razkrivati drugim smrtnikom, ki ne vidijo tako jasno, skrivnosti bodočnosti. Še nikdar ni varala somnabula Antona in Katarine.

Ona je oseba „comme il faut“, stara gospodična, Adela, katere je kupovala v prejšnjih letih pri njima bonbone. Ona ne tolmači kart, tudi nima divje mačke, niti sove, ali čuka, in ne prorokuje po kavni gošči. Od onega, ki pride k njej, ne zahteva kodra las, niti kosca volnenega telovnika, katere nosi človek, kratko, ničesar ne mara, in vse, kar stori, je nepopisno jednostavno. V gotovih letnih časih se je loti nekako spanje. Tedaj naznani somnabula svojim klijentom, da se bode „sequestrirala“. Pod nadzorstvom strežnice zaspi in potem jo lahko vsakdo vpraša po svoji usodi bližnjega. Dotakniti se je treba njene roke, in ona govori — ali pa — tudi ne govori, kakor so tega vredni ljudje, kateri se ji bližajo.

Anton in Katarini je vedno odgovorila. Ta človeka bi tudi rajše ne bila jedla in pila, kakor da bi se bila oropala somnabule. Že trideset let sām, odkar sta jo poznala, je vedno vse uganila: Virginijino rojstvo, da bode težko dobila zobe, nje bolezen, davico, od katere pa zopet ozdravi; nadalje, da se bo poročila s plavolascem (zato so pa tudi Virginijini stariši zavrnili vse temnolase moške, kateri so prosili hčerine roke), kratko: bistrovidka je videla vse naprej, celo konvertiranje rent, podel čin države, katerega naj bi se vlada sramovala še danes.

(Dalje prih.)

lavcev. Naravno bo torej, da bode morala Francija jemati tuje delavce in tuje vojake, a končno bo pomembno vse. Zato predlaga Piot zakon, ki določa: Od 1. januarja 1901. morajo vsi samci in vse samice, ki so nad 30 let stare, plačevati poseben davek. Takisto morajo zakonci, ki so poročeni že pet let, a še nimajo nobenega otroka, plačevati poseben davek dotlej, da se jim rodi dete. Oni stariši, ki imajo nad štiri otroke, pa naj dobivajo deželno podporo za vzgojo in vzrejo svojih otrok. Ta predlog Piota pride šele v par tednih na debato, a že danes se bavijo z njim vsi časopisi in vsi francoski krogi.

Vojna v Južni Afriki.

Lord Roberts je prekosil celo maršala Walderseeja. Ta se je dal proslavljati kot zmagovalček, še predno je kakega Kitajca videl, in še predno je ostavil domovino. Roberta pa slavé, dasi ni opravil v Južni Afriki ničesar, nego se je kot nesposoben starček moral umakniti mlajšemu poveljniku Kitchenerju. Kot premagan triumfator nastopa Roberts v Londonu, — kaj je še smešnejšega na svetu? A smejeti se Angležem pač ni treba! Razmere v Južni Afriki so danes skrajno nevarne za angleško armado. Buri rušijo železniške zveze s Kaplandijo in z morjem, da angleška armada v Transvaalu in Oranju ne more dobivati dovolj in dosti hitro živil. Angleži so navezani skoraj le na enotirno natalsko prego. Armada mora stradati, in če bo trajalo sedanje stanje samo še 2—3 tedne, se bo morala angleška armada sama umakniti iz burskih republik proti morju. Potemtakem bi Angleži sami izpustili iz svojih rok burski deželi, katere bi Buri seveda zasedli nemudoma. S tem pa bi bila vojna tam, kjer je bila spočetka, pred dobrim letom. Polkovnik Williams je imel 1. t. m. blizu Middelburga z Buri boj, a je bil tepen. 13. decembra so Buri pri Kuramanu vzeli Angležem 23 voz z živili, obleko in orožjem. Transport je bil vreden nad milijon kron. Bure je vodil De Villiers. Angleži so bili pri Fraseburgu tepeni. Botha je dosegel veliko zmago, vzel Angležem mnogo streljiva in jih 300 ujel. Govori se celo, da je Botha zasedel — Pretorijo, kar pa ni verjetno. Buri so prišli še dalje v Kaplandijo. Kitchener javlja, da so v Calviniji, 150 km zahodno Fraseburga. Pri Aliwalnorthu je vdrla preko reke Oranje zopet četa Burov v Kaplandijo. Buri so se pojavili tudi pri Rhenosterju. Kitchener dvomi, da bi bil ondi Dewet. „Daily Mail“ poroča, da namerava Dewet vdreti v Kaplandijo šele takrat, ko bodo imeli drugi oddelki v Kaplandiji trdne pozicije. Angleži so po sadke v Somersetwestu, Beaufortwestu in v Middelburgu (vse v Kaplandiji) pomnožili. „Novoe Vremje“ poroča, da šteje sedaj angleška vojska v Južni Afriki 210 000 mož, med katerimi pa je 60 000 bolnikov ali ranjencev. V zadnjih dneh je šlo mnogo Hollandcev iz zahodnega dela Kaplandije proti severu, da se pridružijo Buirom.

Dopisi.

Iz Vipave, 1. januarja. Sklicujoč se na paragraf 19. tiskov. zakona zahtevam z ozirom na dopis objavljen pod zaglavjem: S Slapa pri Vipavi 20. dec. 1900 v št. 294 Vašega lista, da sprejmete v postavnem času na istem mestu in iz istimi črkami naslednji stvarni popravek: 1. Ni res, da je moj oskrbnik Potrata pripeljal posodo mojega vina na Slap; res pa je, da sem svojedobno dal pripeljati s svojimi konji posodo vina v zidanico svojega vinograda poleg Slapa. 2. Ni res, da je bila ta posoda vina za agitacijske namene; res pa je, da sem posodo vina poslal za svoje vinogradniške delavce. 3. Ni res, da se je vino shranilo zraven farovža na Slapu in se tam pilo; res pa je, da je vino shranjeno bilo v zidanici mojega vinograda „Mejakovec“, in so je vsled pogodbe pili moji vinogradniški delavci. Vipava, dne 1. januarja 1901. Matija Erjavec l. r. dekan. — O pomba uredništva: Mi smo zadnjič navedli celo vrsto prič, z imeni in hišnimi številkami, ki so pripravljene pod prisego potrditi, kar smo takrat pisali. Požvali smo dekana Erjavca, naj nas toži, a tega ni storil. Ljudje bodo po tem dejstvu vedeli ceniti Erjavčeve popravke.

Z Notranjskega, 3. januarja. Po volitvah v kmetijskih občinah so vpili klerikalci. „Kristus je zmagal“, „Vera je zmaga“. Takih in enakih glasov si slišal

kakor hitro si se v cerkvi pokazal. To je vendar blasfemija primae classis in čuditi se moramo sicer previdnim in mirnim možem, da se dajo po časnih zapeljati in volilni boj kot veraki boj svojim vernim in nevernim ovčicam alikati. Tako je pred kratkim dekan notranjske metropole svojim poslušalcem v pridigi zmagonosno zaklical: 38 tisoč mož je priznalo da je Bog še — Bog — pri tem pa slika politične nasprotnike v najtemnejših barvah kot nasprotnike Kristusove, nevernike, kot ljudi, ki hočejo Kristusa iz šole vreči itd. Gosp. dekan je menda pridigoval po receptu, sicer je nam popolnoma neumljivo, da trdi in pripoveduje, kar sam verjeti ne more. Kdo pa je hotel Kristusa iz šole vreči? Prosim, g. dekan, povejte nam katera točka programa napredne stranke pa to namerava? Ne bodite vendar tako naivni, da gospodoželjnost klerikalne stranke indifikuje z — vero. Žalostna nam majka, ako bi bili naši srboriti in bojaželjni kaplančki naša vera; v 24 urah smo vsi „mit putz & stingel“ — brezverci. Vera je tem gospodom samo orožje, s kojim bijejo boj za svojo osebno nadvlado za svoj žep in časih tudi za svojo kuharico. — Pred leti je neki zmagepijani kapelan zakričal „Kristus je zmagal“; zmageveseli dekan pa pravi „38 tisoč je priznalo, da je Bog — Bog“. Gosp. dekan, če hočete že Boga v volitve utikati, potem pa skle pajte: „Kogar Bog ljubi, tistega Bog tepe“, naprednjaki so bili tepeni v kmetijskih občinah, ergo jih Bog ljubi, klerikalcev pa ne. — To vedno utikanje vere in Boga v politiko je najostudnejša sleparija ljudstva, a tudi zloraba vere v najslabšem pomenu.

Od škofa gori do zadnjega kaplančka doli vedo vsi, da volilni boj ni verski boj — in vendar ga fruktozirajo kot takega. Vsi vedo, da se bore za svojo stanovsko in osebno nadvlado, a kriče pa, da je vera v nevarnosti. Stvar ima še drugo lice. V Ribnici menda je iz dr. Šusteršiča govoril sv. Duh, sedaj je po skrivni teološki logiki — dr. Šusteršič pravi Bog, katerega je 38000 volilo kot svojega poslanca. Čestitam g. doktor Izborni avanganc! Sedaj ne more „falit“. Kdo bi si kdaj mislil, da bo nas tolikokrat psovane Kranjce na Dunaji zastopal Bog sam? „Zu viel der Ehre“ — Čudom se je čuditi tistim, ki take otrobe vežejo, a še bolj pa onim ki verjamejo. Katera vera in kateri Bog je v nevarnosti — ve vendar danes že slednji človek, ki ne bere samo „Slovenca“ ampak tudi kaj družega. Hegemonijo hočejo to je njihov Bog, za katerega se pri volitvah pehajo ko imajo enkrat hegemonijo, pride drugo samo ob sebi, seve, če bodo nasprotniki mirovali.

Za vero in za Boga se vam klerikalna gospoda ni prav nič bati, le imejte ju, mi imo tudi oboje, a bojte se pa za nadvlado, to bomo napadali, kjer je, in ji branili kamor se bo hotela naseliti. Obsojali bomo dalje vsako neopravičeno orožje s katerim se bojujete, protestovali proti temu, da vporablja cerkev in zakramente kot orožje, pobijali vaše laži, vašo obrekovanje in sumničenja, kazali bomo svetu vašo maščevalnost — a vero in Boga bomo lepo v miru pustili. Bojujte se za svoje pravice — a pošteno kot državljani, a tako kakor doslej, pa ne. Ta način ne bo našel milosti. Kdor svojo cerkveno ali posvečeno službo opravlja v strankarske namene je naravnost falot. Kaj bi pa Vi dejali, če bi šli vsi državni, deželni sodni uradniki, profesorji in učitelji z vsem svojim aparatom v volilni boj? Če bi vse ugodnosti gospodstva, ki jim jih stan daje, zastavili za svojega kandidata? Kdo bi zmagal?

Borimo se proti klerikalizmu, ki glede ugleda zaostaja za vsako drugo politično stranko. Klerikalizmu je vsako orožje dobro; najgusnejše in najsvetejše vporabi v desego svojega namena. Če je klerikalec tudi duhovnik, je to sicer neprijetno, a to nas ne sme motiti, ne nam braniti, sukati pošteno orožje proti njemu. Za vero se ne bojte, te ne bomo napadali, a klerikalizem pa v vsaki podobi, naj se pojavi kot kuta ali pa kot salonska suknja, kot kmetško krilo ali pa kot svilnata mantila. Uganjajte politiko, a pošeno, vere pa ne vprezajte v svoj političen voz, tega ne bomo trpeli, in dokler bodete postopali tako kakor sedaj, imate boj, neizprosen boj. — Vam pride vse prav. Imenom vero zamujate umirajoče, krste, poroke in mrličje. Pokojnega dekana

Vesela ste pustili 78 ur na mrtvaškem odru zato, da Vam je bilo mogoče svoje fanatizovane tolpe k volitvam voditi. Svoje nasprotnike psujete, blatite, ovajate; Vi pobijate osebe, ne načela. Ali se je tedaj čuditi, če se število nasprotnikov klerikalizma dan za dnevom množi? Kdor je na sumu, da ni Vašega mnenja, onega preganjate. Kaj počno Vaši listi z vsemi, ki so agitirali! Na zgoraj in doli jih ovajate in kličete kazni nad nje, a svojim kapelanom pa veleivate, da naj gredo agitovat. Sami pijete vino, a drugim priporočate vodo. To je vendar očitna infamija. Kdo se bo družil s tako stranko? Vera pri nas ni v nevarnosti, dokaz zadnje volitve, ki so Vam donesle toliko glasov za vero in Boga, kakor sami trdite. V nevarnosti je samo klerikalizem in z njim združeno gospodarstvo, zato se gre Vam; a nam pa, da se otresemo Vaše diktature, ki ima kot zadnji smoter vladati žive mrličje.

Iz Gorij pri Bledu, 3. januarja. „Slovenec“ dopisnik iz blejskega kota je dne 12. decembra 1900 (št. 284) se zaletel v blejske liberalce ter ni vedel, kako bi hvalil Pogačnika, kateri je kot poslanec dosegel za Bohinj nič, za loški okraj nič, za radovljiški okraj pa tudi nič, za znane javniške zadeve pa je glavno delo, kar se je dalo sploh doseči, delal liberalni I Čop iz Most. Gosp. Pogačnik, mi smo mnenja, da ne boste mogli dolgo „farbati“ Bohinjcev za planine, ker ne boste prav ničesar dosegli.

Dopisnik se potem zalstava v Viljema Repeta, ki je menda delil volilne katekizme, kateri so menda posebno Gorjancem prav potrebni. Dopisnik se veseli, da v Gorjah še re cvete liberalna pšenica. Res se mora še popred pokositi tu klerikalni plevel! V prvi vrsti bi bila dolžnost gospoda poslanca župnika Azmana, da bi kot občinski odbornik napravil red v občinskem uradu. Gorjanski muc je nekoliko popraskal klerikalce ter dokazal, da županstvo dela čudne reči, da je občinski tajnik čuden poštenjak, župan se pa še vedno ne upa predložiti občinskih računov, kakor je sklenil odbor, ter se tudi ne opraviči, kakor je to dokazal mu v „Slov. Narodu“. Pri občinskem uradu je vse v neredu. Tudi z občinskimi dokladi se je čudno ravna. Ali veste, gospod poslanec Azman, koliko let že plačujemo Gorjanci tako visoke občinske doklade, katerih dohodki se ne porabijo pravilno? Ali se to pravi kmetu pomagati? Ker ste vi, gospod župnik Azman, že trdili, da je župan vaš desna roka, potem že vemo, pri čem da smo, ko so možje očitali nered pri občinski seji, ste vi, gospod Azman, obžalovali, da sta dve stranki v občini. Ali vas ni sram, da niste pristopili k tistim, ki zahtevajo red? Ta klerikalna pšenica je tudi na Bledu cvetela. Komaj dve leti so imeli občino v rokah, porabili so 2000 kron občinskega denarja nepravilno in v blagajno so še danes dolžni 260 kron. Vidite, kako bi bilo tudi v Gorjah potrebno nekoliko več te liberalne pšenice, da bi zadušila ta smrdljivi klerikalni plevel. Županova dolžnost je, odbornikom natančno vse dokazati, kako se je gospodarilo, in ker ima župnika za desno roko, bi to lahko storil, pa še tej zahtevi ne ugodí. Na Bledu so pri občini že udušili klerikalni plevel, Gorjancem pa je priporočati, naj posnemajo Blejce.

Iz Belokrajine, 3. januarja. Nesramno, naravnost ostudno je že to počenjanje naše mlajše duhovščine. Ne zadoštuje jim prižauca samo kot agitacijsko sredstvo, služí jim tudi za metlo, s kjo bi radi pometli s pozorišča narodnega delovanja vse, kar jim nasprotuje v njihovi borbi za nadvlado nad drugimi stanovi posebno pa nad revnim kmetom. Pri tem strahu za hero treba seveda kmeta ohraniti bedastega, kakor je bil do sedaj, da bi mu še zanaprej nosil piščeta in pitane purane v farovž, sam pa bi trpel lakoto. — Trn v peti je duhovščini učiteljstvo. To je ona neprodorna točka na smeri njihovega brezstidnega hrepenenja po hegemoniji nad vsem, kar se slepo ne klanja njihovim željam in ukazom. Učiteljstvo je faktor, ki je tej maziljeni gospodi v kmetu sotrpino postavilo branik narodovega probujenja, narodove izomike. Ono mu v prvi luči kaže te farizeje, ki mu z jedno roko delijo blagoslove z drugo pa hitijo polnit svoje vedno odprte, a nikdar site malhe. — Zato je ta temna druhal napela vse sile, da ravno šolo in posredno z njo učiteljstvo

očrni pri ljudstvu, koje je počasi jelo misliti na svoj lačni želodec ter že po strani gleda nenasiitne volkove. Nobeno sredstvo jim ni zadosti umazano, da bi le oblatili šolo in učiteljstvo. Tako je neki pred kratkim smrti ušli kaplan pridigoval, da je novodobna šola brezverska, in da se hoče krščanski nauk izriniti iz nje. — Ves po-božni ženski spol s tercialkami-tretjerednicami na čelu zagnal je po fari krik: Šumašter je luterajner, fajmoštra ne pusti v šolo, kaplana je hitil iz nje itd. Razsoden učitelj teh žrtv farškega hujskanja ne bo tiral pred sodišče; kazni bi zadela nekrivce, a vročekrvno kaplanče bi se potuhnjeno skrilo za intaktnost cerkvene avtoritete. — Vprašanje pak nastane, če je tako nesramen način obrekovanja dopusten? Ali se s takim podlim besedičenjem vrtoglavega kaplančka ne hujskajo stariši zoper javne zavode, ki so pod državnim nadzorstvom? Naravna posledica takega neznosnega počenjanja bo, da bodo stariši branili otrokom v šolo, kjer poučujejo po mnenju duhovščine krivoverci. In slavna vlada naj to mirno gleda? — Kaj nam je storiti? Ali naj brez boja vklonimo vrat, da zavihra kmalu na grobovih učiteljskega ugleda in samostojnosti beložolta zastava popovske nadvlade? Ne! — Kot pospeševalci narodovega probujenja in osvobojenja od klerikalnih verig klesajmo si v nehvaležnih sroih nerazsodnega ljudstva nesmrten spomenik, ki bo še poznim rodovom dokazoval naše delo, naše trpljenje.

Učitelj, (ki se ne boji zapisati se s polnim imenom).

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 7. januarja.

— Osebnosti. Ravnatelj ljubljanskega učiteljskega g. Fr. Hubad je pomaknjen v VI. činovni razred. — Profesorji mariborskega učiteljskega gg. Fr. Horak, Fr. Robič in Luka Lavtar so pomaknjeni v VII. činovni razred.

— Klerikalna tolažba. „Slovenec“ se v potu svojega obraza trudi, da bi prikriil kolosalno blamažo klerikalnih kandidatov v mestih in trgih. Posebno trka na to, da je naraslo število klerikalnih glasov. To je resnica, klerikalni kandidati so dobili letos na Gorenjskem in na Notranjskem več glasov, kakor zadnjič. Toda to so nemški glasovi. Zadnjič so se Nemci ali volitve vzdržali ali pa glasovali za naše kandidate. Zdaj pa so vsi do zadnjega glasovali za klerikalce. To kaže Tržič, to kaže Kočevje, to kaže Idrija. Če te nemške glasove odštejemo, potem vidimo, da klerikalci niso čisto nič napredovali. Vsled davčne reforme se je število volilcev v mestih pomnožilo, a naraslo je samo število narodnih volilcev, mej tem ko je število klerikalnih volilcev ostalo skoro povsod isto, kakor poprej. Klerikalizem ni nič napredoval, in volitve so pokazale, da klerikalci tudi v zvezi z vlado in z Nemci ničesar ne opravijo.

— Ožja volitev v Trstu. Vsa Ljubljana je včeraj nestrpno čakala poročila o izidu ožje volitve v Trstu. Pozno zvečer je došla naslednja brzojavka: „Pri današnji ožji volitvi Hortis 10719, Rybař 8451 glasov. Socialisti se vzdržali, Dompierovci za Hortisa. Uspeh nadkrilil pričakovanje. Oduševljenje med Slovani veliko, Italijani skrajno potrti.“ — Uspeh tržaških Slovencev je res velikanski, tako velikanski, da bi tega nihče ne bil pričakoval. Pri prvi volitvi je dobil Rybař 6438 glasov. Slovenci so torej včeraj spravili še 2013 novih volilcev na volišče. Hortis se ima za zmago zahvaliti samo svojim političnim sovražnikom, ki so šli zanj v boj, kakor Dompierovci, ali ostali doma, kakor socialisti, ker je dr. Rybař Slovenec. Izvoljen je sicer Hortis, ali moralni uspeh, ki so ga dosegli Slovenci v Trstu je veleznamenit. Sedaj se naj pa še kdaj oglase tržaški Lahi in naj še kdaj rečejo, da je Trst izključno italijanski. Odgovor bo vedno isti: Dne 6. januarja je 8451 volilcev pesvedočilo, da Trst ni izključno italijanski. Veseleč se od vsega srca tega prelepega uspeha, kličemo tržaškim slovenskim volilcem: Slava Vam, vaši neustrašnosti in Vaši disciplini!

— Propadli kandidat Šuman poslal je svojim volilcem po „Slovenca“ nekako zahvalo za to, ker so mu pripomogli k porazu pri mestnih volitvah. V tej zahvali piše: „Pri volitvi dne 3. t. m. združili ste

na moje ime, akoprav nisem kandidoval, toliko število glasov, da je le malo manj-kalo in postal bi bil proti moji volji državni poslanec". "Proti moji volji!" Tako piše nekdanji o. kr. gimnazijski profesor in učitelj slovenščine, gimnazijski ravnatelj in končno deželni šolski nadzornik dvorni svetnik Šuman, ki je izdal tudi slovensko slovnico! Pač se ne smemo čuditi, ako si Šuman s svojo slovenščino ni upal pred volilce! Mož torej niti v svoji stroki ni toliko podkovan, kakor vsak dijaček v prvem gimnazijskem razredu. V očigled temu je pa Šumanova izjava, da ni kandidoval, in da bi bil kmalo postal proti svoji volji državni poslanec, značilna za klerikalno stranko in njene kolovodje. Sicer je pa tudi ljubljanski "neodvisni" kandidat, ki je bi "jednoglasno" izvoljen, po volitvah izjavil, da ni kandidoval, in da so ga hoteli nekateri ljubljanski "sodariji" proti njegovi volji za državnega poslanca.

— Ljubljanski "Sokol" poklonil se je včeraj v deputaciji svojemu bratu starosti dr. Ivanu Tavčarju, da mu častita na sijajni zmagi povodom njegove izvolitve poslancem v državni zbor in zastopnikom bele Ljubljane. Starosta se je deputaciji zahvalil na bratski ljubavi ter obljubil i v prihodnje zvesto se držati sokolske zastave.

— Stalna gonja zoper naš list v stolni cerkvi sv. Nikolaja. Po Birku, ki je bil tudi "grand politikan" v cerkvi, prišel je s kmetov neki kaplanče, čegar imena nihče ne ve. To človeče ima popoludanski nauk v stolni cerkvi. Lepa naloga, ali kaj pomaga, ko se na leci ne čuje drugzega, nego o volitvah in hujškanje proti našemu listu, in sploh proti napredno mislečemu meščanstvu. Pretečeno nedeljo je mož pridušal svoje občinstvo na vse mogoče načine, da se do zadnjega udeleži vsak mestnih volitev — kajti "mi bomo storili vse, da zmagamo". Včeraj seveda je bil pa že bolj "tazig" ali zopet in zopet je gonil "uztrajajte močje, in konečna zmaga mora biti naša". In potem je zopet udrihal po našem listu, češ, kako je "gnusen" in da se vsak silno pregreši, kdor ga le v roko prime. Seveda, naš list odkriva ljudem resnico in jim kaže v pravi luči fanatične zapeljivce ljudstva v črnih suknyah, zaradi tega je pa tak krik in vik zoper naš list. Le tako naprej, "božji namestniki", in potem ne bo več dolgo, da pridejo tudi v našem mestu "katoliški noži" do veljave, kakor se je to zgodilo, žal, že na več krajih na Kranjskem. Ženske, ki hodijo k sv. Nikolaju k popoludanski božji službi, pogostoma tarnajo, čemu vedno hujškanje na leci in te vedne volitve, saj to vendar ne spada na svet kraj, ampak v časnike. Pa seveda, tak "goreč popče" se s takimi propovedmi politične vsebine najbolj priporoči na zgoraj k avancamentu. Vsak trezno misleč človek mora iskreno želeti, da ta brezobraznost, ki sedaj vlada z malimi častnimi izjemami v cerkvah na Kranjskem, naj tem prej neha, kajti v na sprotnem slučaju zamore to le silno slabe nasledke roditi za vero naših očetov. Za radi tega je pa tudi živo želeli, da bi se zopet začel delati naš državni zbor, in da bi nam v njem se nahajajoči napredni elementi, brez razlike narodnosti in vere preskrbeli neobhodno potrebni takomenovani "kanceliparagrafi", ki je za časa kulturnega boja na Pruskem jako blagodejno uplival na javne razmere na Nemškem. Predno se taka postava ne sklene v državnem zboru, ljudje ne bodo imeli na Kranjskem in drugod miru v cerkvi pred razdivjanimi božjimi namestniki. Da pa se doseže, v to pomoži Bog!

— Uspehi duhovniškega hujškanja. Z Vipavskega se nam piše: Nasledki brezprimernega hujškanja kurata Ferjančiča na Gočah pri Vipavi so se že začeli kazati. Dve odlični obitelji na Gočah sta že prijavili svoj izstop iz rimskokatoliške cerkve in prestopita k pravoslavju. Ta pa ne bo jedini prestop; tema rodbinama boče slediti še več družin, ki so se naveličale nezaslišanega hujškanja katoliške duhovščine.

— Ljubljanski mesarji nam sporočajo, da se ne strinjajo z resnico, kar se je očitalo predsedniku mesarske zadruge in obč. svetniku g. Jos. Kozaku, ki dela in se pri vsaki priliki žrtvuje za napredno narodno stranko. Sicer pa — nam pišejo mesarji — ne poznamo nobenega terorizma in se no-

benemu ne uklonimo, ker ostanemo, kakor smo bili, val pri napredni narodni stranki.

— Kupovanje glasov pri volitvi. Naprošeni smo pojasniti, da priča v sodni preiskavi zaradi kupovanja glasov g. Pahor, ni identičen z uradnikom južne železnice g. Pahorjem.

— Slovensko gledališče. Ker za na jutri napovedano operno predstavo "Tannhäuserja" ni dobili popolne vojaške godbe, ni mogoče jutri te opere vprizoriti. Vsled tega moral se je repertoar slovenskega gledališča spremeniti. Jutri, v torek, 8. t. m. je dramska in operna predstava. Drugokrat in zadnjikrat v sezoni igra se izvirna slovenska igra "V Ljubljano jo dajmo" katera je pri predstavi na novega leta dan tako izbornu ugajala in občinstvo razveseljevala. Uloge so v rokah istih igralcev, kakor pri prvi predstavi in igrajo: Ogrinčeva, Danilova, Polakova, Verovšek, Jamnik in Štefanac. Po tej tridejanski domači igri poje se zadnjikrat v sezoni komična opera "Lepa Galatea". Galatea-Nošmi, Ganimed Polakova, Pigmalion Orzelski, Midas-Nolli.

— Slovensko gledališče. Škoda, da grené sladki užitek nežnega ljubavnega speva Romea in Julije tu in tam neestetčnosti, ki so zoperne našemu dandanašnjemu okusu. To je razlagati z dvojnega stališča: prvič je igra še iz mladeniške dobe Shakespearejeve, potem pa je stavil pesnik na oder živo življenje. Saj ima Shakespeare za priprosto ljudstvo celo surovi, posebni svoj žargon, ki se mu je priučil po ljudskih pivnicah in umazanih beznicah najnižjih — slojev, med katere je pesnik nalašč zahajal: vedel je pač, da imajo tam jezik v oblasti, našel je pa tam tudi marsikaj globoke človeške filozofije. Za tak realizem imeli so v Shakespearejevih časih več smisla kot dandanes. Neverjetno je, kakšne kosmate umazanosti so vse v igri, umazanosti, ki se jih dandanašnji pri nas ne bi upala živa duša prevesti in na oder spraviti: takrat zatrla se ni nobena kosmata, in največji dostojanstveniki, in z njimi kraljica Elizabeta, so se tem "debelim" od srca smejali. Dandanes smo — bolj "pokriti". — No, bodisi kakorkoli, pesnikove notranjosti, njegove pesniške vrednosti se take primesi ne dotaknejo; Shakespeare je bolj kot vsi drugi, pesnik pravega, človeštva z vsemi svojimi slabostmi in dobrotami. Z dvojno močjo se vedno vrača pesnik od takih ekskurzov k čistemu, pravemu užitku, ki ga je tudi v tej igri tako obilo. — Sinočnja predstava je bila še dosti boljše od prve; končala je tudi za cele pol ure prej. Vendar moramo pripomniti, da do popolne veljave igra na našem oderu ni prišla, dasi je jako častno uspela. Pogrešali smo več nijanc; ulogi Merkucija in dojke pa — (dojka je bila sicer po svoje izvrstna še posebno v izgovoru je pl. Katanina prav dobro), — povzdignili bi bili zabavnost igri lahko za polovico, ko bi se bili pojmovali in izvedli v pravem slogu. Rajnik Mitterwurzer so dejali, da je imel nekaj dijaboličnega; tista dijaboličnost in bila drugo kot — memoriranje uloge. Veliko intimnejši kot prvič je bil poetički kras cele igre: nežna balkonska scena. Sploh sta bila gđc. Růckova ter g. Deyl drugič še veliko boljše kot prvič, in jima je na uspehu le čestitati. Še boljši uspeh imel je tudi g. Dobrovolny, ki ga je prava slast poslušati in gledati v tej ulogi. Tudi vsi ostali so bili včeraj hvalevredni, posebno gosp. Kovačič, pa tudi g. Danilo, Jamnik, Boleška, Polašek in Perdan, ter g. Povh kot godec, tako da nam je znanomovati lepo predstavo. Gledališče je bilo na balkonu in galeriji razprodano, v ostalem prav dobro obiskano. — Popoludanska predstava "Pri belem konjičku" je bila tudi dobro obiskana in je lepo uspela. Prav dobri so bili: gospa Polakova, g. Verovšek in g. Deyl.

— "Glasbena Matica". Danes in v sredo, 9. t. m. zvečer ob 8. uri je v društveni dvorani skupna pevska vaja moškega in ženskega zbora "Glasbene Matice". V sredo pred vajo je pa ob 1/2 8. uri skupna seja obeh pevskih odborov, ženskega in moškega; na dnevnem redu je sklepanje o pevskem večeru in II. koncertu "Glasbene Matice". Vsi člani se prosijo, da se teh skušenj sigurno in točno udeležijo.

— Umrl je v soboto umirovljeni ravnatelj deželne deske, g. Josip de Redange v starosti 88 let. Naj v miru počiva!

— "Agramer Ztg." je prinesla v 4. številu IV. članek v II. slovenski umetniški razstavi. Gosp. referent Oton Kraus se bavi v svojem končnem članku s slikarji: Jamo, Strnenom, gđc. Kobilco, Groharjem, Frančetom in Koželjem. Ker je poleg slovenske umetniške razstave v umetniškem paviljonu še dvoje velikih kolekcij češkega slikarja Muche in Hrvata Crnčiča, je želeli, da se tudi Slovenci zanimajo za to lepo razstavo.

— Na včerajšnjem občnem zboru "Slavoa" izvoljen je bil za l. 1901 sledeči odbor: Predsednikom Ivan Dražil, podpredsednikom Valentin Kopitar, tajnikom Jos. Florjančič, blagajnikom Ivan Flesch, odbornikom pa Dragotin Götzl, Artur Jakše, Dragotin Puc, Edvard Stuchly, Ivan Zirkelbach. Revizorjema: Fran Jerše in Dragotin Urbančič.

— Uredništvo in gospodarstvo "Juga" na Dunaju nam piše: "Ker smo slišali, da se širi po Ljubljani vest, da je "Jug" dijaški list, izjavljamo, da izdaja "Jug" konsorcij najuglednejših Slovencev".

— Bralno in pevsko društvo "Maribor" priredi 13. t. m. v "Narodnem domu" v Mariboru gledališko predstavo. Uprizori se burka "Lumpacij Vagabund".

— Mestna hranilnica v Novem mestu. V mesecu decembru 1900 je 219 strank vložilo 53.254 K 71 vin., 129 strank vzdignilo 36.050 K 37 vin., torej več vložilo 17.204 K 34 vin., 15 strankam se je izplačalo posojil 33.250 K, stanje vlog 1.505.044 K 98 vin., denerni promet 198.708 K 13 vin.

— Nedeljska kronika. Na Tržaški cesti so se fantje hoteli tepsti, pa je popred policija posegla vmes in dva odpeljala seboj. — Hlapec J. D., stanujoč v Karunovih ulicah števil. 14, je danes ponoči, kakor že večkrat popred, žvižgal in pel po mestu, in se je spet hladil na rotovžu. — Na cesti na Loko je neki zidar iz Glince pri Buškatelčevi hiši pobil šipe. — Z vinom so na vlaših polili v neki gostilni na Starem trgu nekega brivskega pomočnika, ki je bil preveč siten. — Žganja sta se napila prodajalca žganja v neki kleti, in sta se doma tako sprla, da so ljudje poslali po policijo, ki je oba odpeljala in iztreznila.

— Poskušen samomor. Trgovski agent Rudolf Čebulj, 22 let star, rojen v Predosljih na Koroškem, pristojen v Šmartno pri Slovenjem Gradcu, se je danes zjutraj okoli pol 7. ure pred vrati svojega stanovanja v Gorupovih ulicah števil. 3 hotel ustreliti. Krogla je nad desnim očesom šla v glavo, a ni prodrla v notranjost glave, marveč je obtičala v kosti. Na lice mesta poklicani policijski zdravnik dr. Illner je odredil, da so samomorilca prepeljali z rešilnim vozom v deželno bolnico. Kaj je pravi vzrok samomoru, se ne ve. Čebulj sam je dejal, da se je v pijanosti hotel usmrtiti.

— Povožena je bila na železniškem prelazu na Dunajski cesti delavka v tobačni tovarni Amalija Zadnikar. Prišla je bila pod tovorni voz, ker se ni mogla dovelj hitro izogniti konjem, ki so pridirjali po Dunajski cesti.

— Pretep v Šiški. Vojski 27. pešpolka so danes ponoči napadli dva mirno domov idoča delavca. Popred so se bili v gostilni s civilisti sprli in so te izpodili iz gostilne, in tekli za njimi. Delavca sta jim po naključju prišla nasproti in vojski so ju napadli, ker so mislili, da sta bila tudi z drugimi civilisti v gostilni. Jeden delavec je ves pobit, ker so ga vojski z remeljni in z bajoneti obdelavali. Delavca sta vojakom končno ušla in sta se šla pritožiti k službojočemu častniku, kateri je pa dal pritožujočega se delavca aretirati.

— Mestna kopel. Od 23. do 29. decembra letos oddalo se je v mestni kopeli vsega skupaj 288 kopelij, in sicer za moške 236 (pršnih 140, kadnih 96), za ženske 52 (pršnih 10, kadnih 42).

— Izžrebane obveznice. Dne 2. januarja 1901. l. so bile izžrebane obveznice 4% posojila kranjskega, katerih glavninski zneski se bodo dne 1. julija 1901. l. v imenski vrednosti izplačali in sicer a 200 K. št.: 758, 957, 1005, 1606, 1760, 1800, 1874, 2043, 2142, 2225, 2351, 2539, 2554, 2964; a 2000 K št.: 79, 91, 134, 183, 235, 302, 452, 458, 679, 722, 732, 766, 785, 814, 832, 843, 916, 919, 1000, 1051, 1129, 1192, 1249, 1288, 1318, 1366, 1394, 1518, 1523, 1551, 1563, 1876, 1955, 1993, 2114, 2193; a 10.000 K št.: 23, 71; a 20.000 K št.: 7, 87. Zaključek. Glavinaka

imenska vrednost. 14 komadov a 200 K = 2800 K, 36 komadov a 2.000 K = 72.000 K, 2 komada a 10.000 K = 20.000 K, 2 komada a 20.000 K = 40.000 K, skupaj 54 komadov, v znesku 134.800 K. Navedene obveznice, izžrebane z glavninskimi zneski v imenski vrednosti bode kranjska deželna blagajnica v Ljubljani izplačevala zgoraj navedenega dne ravna se po dotičnih veljavnih predpisih. Omenja se, da se bodo izžrebane obveznice, kakor tudi kuponi 3 mesece pred zapadlim rokom izplačevale proti 4 % eskomptni pristojbini.

* Kriza v monakovskem umetniškem društvu. Iz Monakovega poročajo, da je predsednik umetniškega društva, Franc pl. Lenbach odstopil. Tudi večina odbornikov, med temi Kaulbach, Uhde, Seidl in Becker so odstopili. Vzrok krize je, ker je večina članov odklonila odborov predlog, da naj imajo glasovalno pravico tudi izvanredni člani, ki niso umetniki. Ti izvanredni člani so namreč honorarji, ki so dali denar da se je sezidal "Künstlerhaus", katerega bi sicer umetniki še danes ne imeli. Umetniki pa so predlog odbora zavrnili in sklenili, da mecen društvene hiše nimajo nobene pravice. Lenbach zapusti bajč Monakovo ter se nastani v Berlinu ali na Dunaju. Tudi Uhde zapusti Monakovo radi ondodnih razmer med umetniki.

Književnost.

— "Jug". Na Dunaju je začel g. Fr. Derganc izdajati revijo "Jug", ki bo izhajala mesečno ter objavljala politične, gospodarske, socialne, naravoslovne, psihološke, pedagoške, zgodovinske, glasbene, arhitekturne, jezikoslovne i. dr. članke. Bavila se bo z okultizmom, hipnotizmom, feminizmom in z leposlovjem, prinašala kritike ter poročala o obrti, gospodarstvu, društvih in sportu. Na leto stane 5 K, za četrt leta 1 K 25 h. Naroča se: Uredništvo "Jug", Dunaj, XVIII. Martinsstrasse 19. II 31. Vsebina 1. Zvezka je: Slovenska kultura. — Tolstega nov roman. — Božji dih. Pesem. — Darwin. Straža ob Adriji. — Razgled po prirodi. — Dunajska pisma. — Zvestoba. Pesem. — 50 milijonov. — Političen pregled. — Trgovina, obrt in gospodarstvo. — Društva in sport. — Književnost, umetnost in gledališče.

Telefonska in brzojavna poročila.

Celje 7. januarja. Zora puca, bit će dana — tudi pri nas na Štajerskem. Slava slovenski inteligenci na Kranjskem! Živeli napredni poslanci! Napredna družba.

Col nad Vipavo 7. januarja. Živela meščanska zavednost, živio Plantan, živela dična naša častna občana Tavčar in Ferjančič!

Colski naprednjaki. **Maribor** 7. januarja. Veseleč se uspeha napredne narodne misli v kranjskih mestih in trgih kličemo: Živeli napredni poslanci, živelo slovensko meščanstvo na Kranjskem!

Slovenski liberalci brez prvakov. **Mozirje** 7. januarja. Radujemo se ob zmagi naprednega duha! Živeli napredni poslanci, živio dr. Tavčar! Napredne mozirske Slovenke.

Ptuj 7. januarja. Prešinjeni prepričanja, da je slovenstvu na Štajerskem zagotovljena lepša bodočnost, če se oklene napredno-narodne stranke, kličemo: Živeli izvoljeni kranjski napredni poslanci! Slava volilcem!

Ptujski naprednjaki. **Sevnica** 7. januarja. Živeli izvoljeni poslanci — kličejo boštanjski radikalci.

Trbovlje 7. januarja. Krepki živio kličemo dr. Tavčarju, dr. Ferjančiču in Plantanu: Trboveljski naprednjaki in jeden Mokronožan.

Vižmarje 7. januarja. S ponosom gleda naša Šmarna gora, kako je bela Ljubljana razgnala črno meglo v čast, korist in ponos domovini ter pozdravlja dično zvezdo, idejo naprednjaško, pred katero naj nam zadnja črna meglica izgine. S Tavčarjem napočil je dan rešitve iz dosedanje sužnosti!

Podšmarnogorski naprednjaki. **Žužemberk** 7. januarja. Čestitamo k slavni zmagi narodne napredne stranke! — Napredni Dvorjani.

Trst 7. januarja. Po razglasenju izida ožje volitve so Lahi uprizorili več iredentistiških demonstracij. Policija je bila primorana, demonstrante razgnati.

Gradec 7. januarja. Nemško-nacionalni kandidat za Judenburg pl. Foreber je nagloma umrl.

Dunaj 7. januarja. Pri volitvi je baron Dipauli propadel in je bil izvoljen krščansko-socialni župan Schrafel. Dipauli je dobil 221, Schrafel pa 237 glasov. Tu vzbuja padec Dipaulija velikansko senzacijo.

Dunaj 7. januarja. Bivši minister Kaizl je bil danes sprejet v posebni avdienci pri cesarju.

Budějovice 7. januarja. Knez Schwarzenberg je imel včeraj tu shod. Izrekel se je za obnovev desnice.

Gospodu Juliju Schaumannu, lekarnarju v Stockerau.

Ko sem poskusil Vašo želodčno sol in jo spoznal za dobro za ozdravljenje svojega bolnega želodca, prosim, da mi izvolite doposlati 10 škatlic po poštne povzetji pod naslovom:

Josip Senft, kopelj Bartfeld (vila Karoly).
24. junija 1899. c (2517-1)

Dobiva se pri **Izdelovalstvu, dežel-nem lekarnarju, Juliju Schaumannu v Stockerau**, dalje v vseh renomiranih lekarnah tu- in inozemstva. Cena 75 kr. za škatlico, najmanj se pošiljati 2 škatlici.

Ustna voda Dentol
z novim antiseptikom.
15 kapljic na kozarec vode. Cena 1 K.
Dobiva se pri (18-1)
zobozdravniku dr. R. Frlanu.

Dež. gledališče v Ljubljani.
Štev. 54. Dr. pr. 1073.

V torek, dne 8. januarja 1900.
Drugokrat in zadnjikrat v sezoni:
V Ljubljano jo dajmo!
Izvirna veseloigra v treh dejanjih. Spisal Ogrinec. Režiser g. A. Verovšek.

Potem zadnjikrat v sezoni:
Lepa Galatea.
Komična mitološka opera v enem dejanju. Spisal Poly Henrion, uglašil Franc pl. Suppé. Kapelnik g. Hil. Benišek. Režiser g. J. Noll.

Blagajnica se odpre ob 7. uri. — Začetek ob 7/8. uri. — Konc po 10. uri.
Pri predstavi sodeluje orkester sl. c. in kr. pih. polka Leopold II. št. 27.

Prihodnja predstava bo v petek, 11. januarja.
Prvikrat v tej sezoni opera „Čarostrelec“.

Opomin!

Opozorjamo s tem vsakogar, da iz naše službe odpuščenemu agentu

Antonu Kranjc-u jun. v Kostanjevici
na naš račun ničesar ne izplača. (38)

Glavni zastop v Gradcu Dunajskega zavarovalnega društva.

Oklic.

V petek, dne 11. prosinca 1901, ob 9. uri dopoldne, ako treba tudi v torek, dne 15. t. m., odprodalo se bo

30 stavbenih parcel

lastnih gospodu Ivanu Smrekar-ju v Ljubljani in ležečih v katastr. občini **Spodnja Šiška** potom prostovoljne javne dražbe na licu mesta.

Več o tem v pisarni podpisane sodnega komisarja ali pri gosp. odvetniku dru. Danilu Majaronu v Ljubljani.

Dr. Fran Vok

c. kr. notar kot sodni komisar.

Poštna hranilnica ček št. 849.086.

Telefon št. 135.

Glavna slovenska hranilnica in posojilnica
registrovana zadruga z neomejeno zavezo

pisarna: na Kongresnem trgu št. 14, Souvanova hiša, v Ljubljani

sprejema in izplačuje hranilne vloge in obrestuje po 4½% od dne vložitve do dne vzdige

brez odbitka in brez odpovedi.

Uradne ure od 8—12 dopoldne in od 3—6 popoldne.

Hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.
(40-1)

Dr. M. Hudnik, predsednik.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Noll.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 206-2 m. Srednji tlačni tlak 736-0 mm.

Dec.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Močnina v 24 urah
5	9. zvečer	7408	-11.4 p.m. jvzh.	oblačno		
6	7. jutraj 2. popol.	740-1 739-1	-11.8 p.m. jvzh. - 9.2 ar. jvzhod	oblačno oblačno		10 mm.
7	9. zvečer	739-5	-10.4 al. jvzhod	oblačno		
7	7. jutraj 2. popol.	740-6 741-9	-13.4 ar. svzhod - 6.7 al. jvzhod	jasno jasno		19 mm.

Srednja temperatura sobote in nedelje -11.6° in 10.5°, normale: -2.7° in 2.7°.

Dunajska borza

dne 7. januarja 1900.

Skupni državni dolg v notah	98.30
Skupni državni dolg v srebru	98.15
Avstrijska zlata renta	117.35
Avstrijska krona renta 4%	98.15
Ogrska zlata renta 4%	117.30
Ogrska krona renta 4%	92.35
Avstro-ogrsko bančne delnice	169.7-
Kreditne delnice	667.25
London vista	240.2½
Nemški državni bankovci za 100 mark	117.65
20 mark	23.50
20 frankov	19.14
Italijanski bankovci	90.80
C. kr. cekini	11.37

Ljubljanska kreditna banka
Laibacher Creditbank
v Špitalskih ulicah št. 2
menjalnica v pritličju
sprejema vloge na hranilne knjižice ter iste obrestuje po 4% od dne vloge do dne dviga,
2% rental davek od teh hranilnih vlog plača banka sama.

Ljubljanska kreditna banka
izplača tudi večje svote brez od-povedi. (11-5)

Zunanjim vlagateljem

so na željo poštne hranilnične položnice na razpolago v svrhu poštne proste vpošiljatve zneskov.

Guber-jev vrelec

Najbolje učinkujoča železo-arsenasta voda proti slabokrvnosti, ženskim boleznim, živčnim in kožnim boleznim itd. — Dobiva se v vseh prodajnicah mineralnih vod, lekarnah in drogerijah

HENRIK MATTONI, Dunaj,
c. in kr. avstr. dvorni in komorni založnik.

Tvrda Filip Supančič naznanja žalostno vest, da je njen dolgoletni, marljiv in zvesti uslužbenec, gospod

Fran Maccoratti

polir

po daljšem bolehanju v nedeljo po noči v Trstu umrl.

Naj v miru počiva! (39)

V Ljubljani, 7. januarja 1901.

Zanesljivi popotniki

za detaljno kupčijo se takoj vsprejmejo za Kranjsko proti stalni plači in proviziji. Ponudbe pod „100“ upravnistvu „Slov. Naroda“.

Lokal

se odda za majev termin na Glavnem trgu. (14-3)

Več se izve v upravnistvu „Slov. Nar.“.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1900. leta.
Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 17 m jutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Geneve, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Franzove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Proga v Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m jutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 55 m zvečer. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 5. uri 15 m jutraj osonni vlak v Dunaj via Amstetten, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonni vlak v Dunaj via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m popoldne osonni vlak v Dunaj via Amstetten, Selzthal, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak v Dunaj via Amstetten, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih iz Linca. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri in 21 m jutraj, ob 2. uri 32 m popoldne in ob 8. uri 48 m zvečer. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Ob 7. uri 28 m jutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Ob 6. uri 49 m jutraj, ob 11. uri 6 m dopoldne, ob 6. uri 10 m zvečer.

Št. 5/Pr.

Razpis službe.

Pri mestnem magistratu ljubljanskem je začasno popolniti

službo kurilca mestne elektrarne

z letno plačo 1000 kron

Prosilci za to službo morajo dokazati, da so avstrijski državljani, dotlej neomadeževanega življenja telesno in duševno zdravi, najmanj 18 in ne več ko 40 let stari, slovensčine v besedi in pismu popolnoma zmožni in morajo biti izvežbani strojni ključarji.

Izkazati se morajo z najmanj dvema letoma kurilske službe.

Pravilno opremljene prošnje je vlagati pri predsedstvu mestnega magistrata najkasneje

do 31. januarja l. 1901.

Zakasnele ali pomanjkljive prošnje se ne bodo vpoštevale.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 3. januarja 1901.

!Prvi kranjski konjak iz dolenskih vin!

Odlikovan za svoja vina in konjak pri dunajski jubilejski razstavi 1898. leta. (1878-5)

Podpisane priporoča svojo zalogo pristnega dobro obležanega

konjaka iz dolenskih vin

v steklenicah, nadalje svojo zalogo dobrih, pristnih in starih

dolenskih vin iz američanskih cepljenih in starih trt

Opozarja se na ter pelinkovca. užgani probek

A. I. Wutscher

Brezovica, Št. Jernej, Dolensko.

Dobiva se pri g. J. Praunseiss-u v Ljubljani.

!Brinovec in slivovec v steklenicah!

Učenec

se takoj sprejme v trgovino s specerijskim in mešanim blagom. Ponudbe na (31-2)

M. Jemec
Ljubljana, Tržaška cesta št. 14.

Bukovo oglje

prve vrste kupuje se v vsaki množini ali v manjših partijah. 9-4
Ponudbe na upravnistvo „Slov. Nar.“.

Učenec

se takoj sprejme pri tvrdki (30-2)

J. C. Praunseiss

trgovina z delikatesami in specerijo
na Mestnem trgu 19.

Izborna specijaliteta

najljubše darilo vsakomur je
ljutomerski

Biser iz Strmece 1886

(12) Dobi se v steklenicah pri (4)

Edmund Kavčič-u

Prešernove ulice, nasproti glavni pošti.

Praktikant ali pomožni uradnik
event. gospodična

nemščine in slovensčine v govoru in pismu popolnoma vešč(a) in v stenografiji izveden(a) se takoj vsprejme v prijaznem zavodu proti začetni plači 70—90 kron na mesec. Pri vporablivosti se zviša plača in postane dotičnik(ca) uradnik.

Službene prošnje z natančnim popisom življenja in prepisi spricheval upravnistvu „Slov. Naroda“.

Šivalne stroje
priznana najboljšega izdelka za rodbine in obrtnike priporoča

IVAN JAK
zaloga šivalnih strojev
Ljubljana, Dunajska cesta št. 17.

Ako se zahteve, pošljem cenike brezplačno in poštne prosto. (2075-14)

(36-1)

Lastnina in tisk „Narodne Tiskarne“.